

Szikora a Dóm téri Bánk bán-produkcióra készül

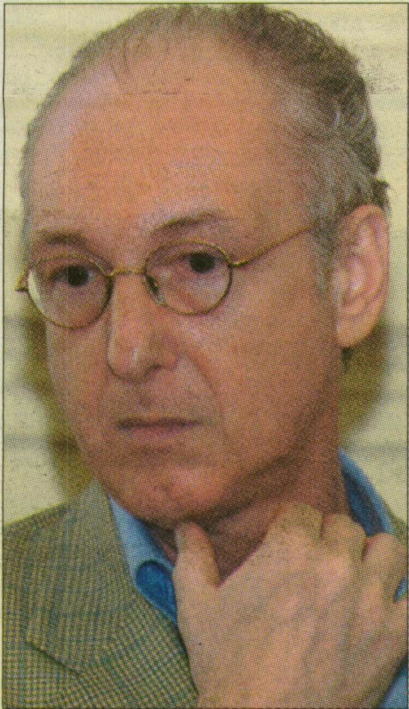
„Világcsúcsot kell ugranunk”

A szegedi színház egykori művészeti vezetője, Szikora János rendezi a szabadtéri Bánk bán-produkciót, amit a tervek szerint az állami ünnephez kapcsolódva ezúttal minden augusztusban műsorra tűznek majd a Dóm téren.

– Mérföldetlen örömmel fogadtam a felkérést, mert mindig szívesen jövök vissza rendezni a Dóm tere. Magamban kicsit könnyű menetek gondoltam a feladatot, hiszen a Bánk bán esetében szinte borítékolni lehet a sikert. Amikor jobban beleástam magam az operába, megijedtem, mert rendezőként sok olyan kihívás elé állítja az embert, amire válaszolni kell. Mit kezdünk a Bánk bán sztorijával akkor, amikor kivonult már mögüle a történelem, és így el is vesztette ezt a dimenzióját? Mivel lehet ezt a veszteséget pótolni? Én az etikai dimenzióban próbálok a történet üzenetét kitágítani – árulja el Szikora János. Szerinte jó ötlet, hogy ezúttal minden évben augusztus 20-ához kapcsolódva műsorra tűzik majd az Erkel-operát.

– Nem mondanám, hogy nem rak ez nagy terheket a vállamra, hiszen az ötlet akkor válik életrevalóvá, ha jól sikerül az előadás. Legyel nagyon jó! Így hangzott a felkérés. Az ember mindig erre törekszik, de annyi mindentől függ, hogy valami tényleg nagyot szól-e vagy sem. Magasra tették a mércét, világcsúcsot kell ugranunk. Sikerült a lehető legjobban kiosztani a szerepeket. Izgalmas hatás lehet, hogy nemcsak hangban, hanem színpadi jelenségben, karakterformáló képességben is most ez a létező legjobb garda Marton Évával, Tokody Ilonával, Kiss B. Atillával az élen.

Szikora János Nikolényi István igazgatósága idején 1996-tól 1999-ig volt a Szegedi Nemzeti Színház főrendezője, művészeti vezetője. Akkoriban sok izgalmas előadás született, Zsótér Sándornak és Telihay Péternek is köszönhetően a színházi szakma és a sajtó is megkülönböztető figyelemben részesítette a szegedi produkciókat. 1997-ben az országos színházi találkozót is itt rendezték, hatalmas sikerrel. Szikora most a Szolnoki Szigligeti Színház direktora, Szegedről is sokan járnak át a legjobb előadásaira. Alföldi Róbert főszereplésével állította színpadra legutóbbi produkcióját, a Proust-regényből készült Pinter-darabot, Az eltűnt idők nyomában. Szinte lehetetlen rá jegyet kapni. A szolnoki társulat minden évben meghívást kap a POSZT-ra is.

Szikora János szerint a létező legjobb szereplőgárdát szerződtették a Bánk bánra

Fotó: Karnok Csaba

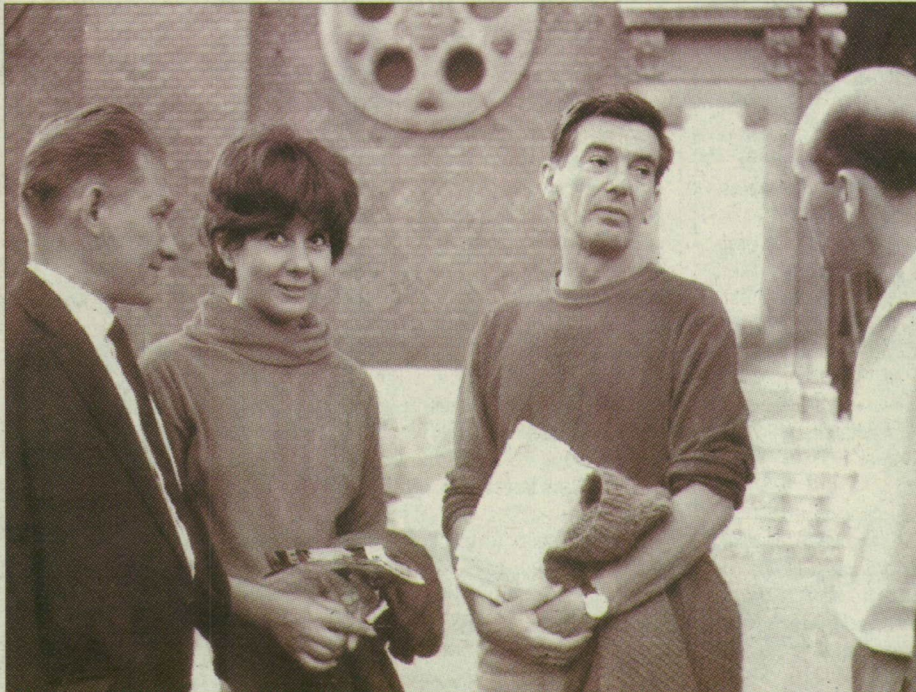
– A két színházat nem tudom összehasonlítani. Szeged sokkal nagyobb, teátrum is egy háromtagozatos, nagy színház. Ez meghatározza a működését. A szolnoki a nyugalom szigete abból a szempontból, hogy csak egy tagozata van, amely elvan a maga problémáival. A vidéki színházigazgatók egyesülete havonta szervez találkozókat, ilyenkor beszélgetünk a gondjainkról a kollégáimmal. Érdekes, hogy fajsúlyukban, léptékükben nagyon különböznek a színházaink, mégis pillanatokon belül megtaláljuk a közös nevezőt. Ez nem a sokat emlegetett pénzügyi, hanem egy annak kapcsán begyűrűző másik gond: hogyan lehet az esztétikai és erkölcsi devalválódás korszakában a színházaknak ezzel a folyamattal érvényesen szembeállítani valamit. Szerintem ez az igazi komoly feladat minden színházgátnak számára. Valamennyien ezért harcolunk, ki több, ki kevesebb pénzről – mondja Szikora János.

A Jézus Krisztus Szupersztár, a Cyrano, a Hány és más Dóm téri sikerprodukciók rendezőjeként úgy véli, a Szegedi Szabadtéri Játékokat Hont Ferencék értékes népszínházként indították el, jó, hogy műfaji gazdagságát minden művészeti vezetés alatt sikerült megtartania.

H. SZ.

A Szegedi Szabadtéri Játékok 75 éve a Délmagyarország tükrében (3.)

Újjászületés Vaszyval és Simándy Józseffel

Tari János, Ruttkai Éva, Gábor Miklós és Vámos László rendező Az ember tragédiája próbáján

Fotó: Liebmann Béla

Simándy József a 60-as években Bánk bán jelmeztében

Fotó: Somogyi Károlyné

A Szegedi Szabadtéri Játékok idén ünnepli 75. születésnapját. A fesztivál megszervezését kezdettől pártfogolta a Délmagyarország. A július 7-i nyitó előadásig hét részből álló sorozatban elevenítjük fel a Játékok történetét lapunk korabeli beszámolóit is felhasználva.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Balázs Béla már 1946 októberében javasolta a Délmagyarországban a háború kitörése után abbamaradt szabadtéri játékok újraélesztését, ám a következő években a bel- és külpolitikai helyzet miatt remény sem volt erre. Az '56-os forradalom után Tari János művelődési osztályvezető – a szabadtéri későbbi igazgatója – terjesztette a városatyák elé a fesztivál újjászervezésének programját, amit Vaszy Viktor, Varga Mátyás, Major Tamás és Nádasdy Kálmán is lelkesen támogattak. 1959. július 25-én – mellesleg a dirigáló Vaszy Viktor 56. születésnapján – csendül fel először az azóta is minden nyáron hallható fesztiválszignál, amit a „Szeged híres város” dallamára a legendás szegedi zeneigazgató komponált. A Hunyadi Lászlóval újjászületett a fesztivál, és elkezdődött a Játékok történetének második szakasza, amelyben már nem múlhatott el egyetlen nyár sem szabadtéri előadások nélkül.

Vaszy a legnevesebb operistá-

A SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK

75 éve

a Délmagyarország tükrében

3.

„... művészeink tehetsége, nagyszerű játéka, lélekkel teli munkája a biztosítéka a további sikereknek”

(Délmagyarország, 1961. augusztus 19.)

kat kérte fel a bemutatóra. A címszerepet Simándy József énekelte, Szilágyi Erzsébet Takács Paula, Gara Mária Orosz Júlia, V. László Szabó Miklós volt. A díszletet Varga Mátyás, a korhű jelmezeket Márk Tivadar tervezte, a produkciót Mikó András rendezte. „Szép előadás lett belőle. Akadtak még kezdetlegességek. A háttérrel például vászonból, hagyományos módon oldották meg. Ha fúj a szél, az minden volt, csak nem háttér. De ezek csak apróságok. Mi, a szereplők mindent elkövetünk, hogy Erkel Ferenc operáját ezen az ünnepi megnyitón méltóképpen szólaltassuk meg. Nagy volt az összefogás a szent ügy érdekében. Vaszy Viktor szervezőerejének és szívósságának köszönhető, hogy újjászületett ez a szegedi kezdé-

ményezés” – emlékezett később Simándy József, aki a nyitó előadásra tanulta meg a szerepet. 1959 nyarán játszották a János vitézt Sárdy Jánossal, Házy Erzsébettel és Gobbi Hildával, a Budai Nagy Antal című Kós Károly-dramát pedig Bessenyei Ferenc címszereplésével, aki a korszak egyik legtöbbet foglalkoztatott színésze lett a Dóm téren. Hatszor volt az Úr hangja, és összesen tizenegy főszerepet – többek között Theseus, Claudius, Dózsa, Hány, Lear király és Bánk bán – játszott el itt. Siker volt az Esmeralda című szovjet balett, próbálkoztak hangversennyel, és fellépett az Állami Népi Együttes is. A Játékoknak már az első évben közel 75 ezer fizető nézője volt. A következő évtizedben a hétezerre nőtt

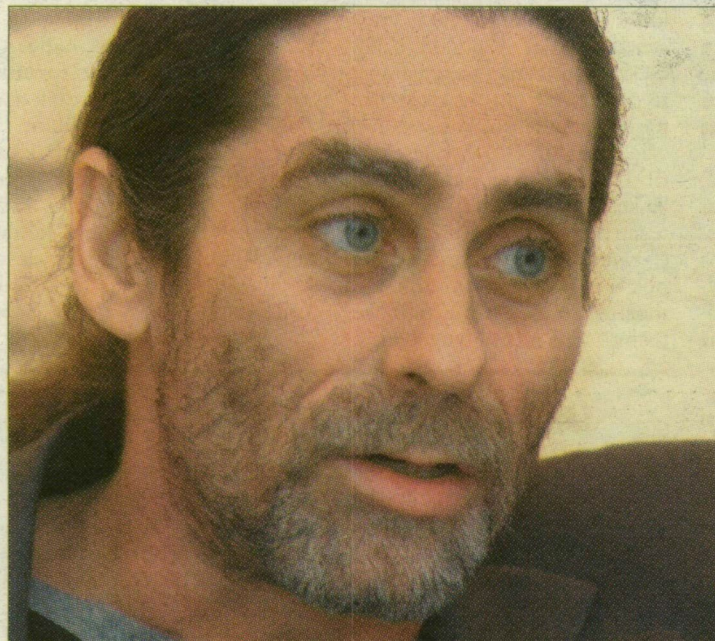
tribünön a rekordot hozó években 111 ezer néző is megfordult.

A hatvanas években számos nagyszabású, emlékeztető előadást tartottak. 1960-tól három nyáron át a Lucifert is alakító Major Tamás rendezésében Básti Lajossal és Lukács Margittal láthatta a közönség Az ember tragédiáját, amit rendre a legnevesebb színészekkel vittek színre, például Vámos László 1965–66-ban Ruttkai Évával, Nagy Attilával és Gábor Miklóssal. 1961-ben tűzték műsorra először a Bánk bán, amelynek címszerepét Simándy József számtalanszor énekelte itt. „Emlékszem, amikor ott a szegedi égbolt alatt, ott a Tisza partján elkezdtem: 'Hazám, hazám, te mindenem!', majdnem elcsuklott a hangom, alig tudtam tovább énekelni. Úgy éreztem, ott, akkor, 1961-ben, Szegeden lettem igazán Bánk bán.”

A hatvanas évek legnagyobb sikerei közé tartozott Mikó András rendezésében Verdi Aida-ja a neves amerikai szoprán, Margaret Tynes címszereplésével, aki az 1962-es bemutató után 1964-ben is magával ragadta a publikumot. Ezt az operaprodukciót a két nyáron összesen közel negyvenezer néző látta. Hasonlóan népszerű volt Melis György címszereplésével a Hány János, amit Szinetár Miklós rendezésében 1966-ban és 1969-ben is rekordszámú, 26-27 ezer néző látott.

A volt szegedi színész egy ismert kanadai kollégája elől halászta el A harag napja főszerepét

Nemzetközi karrier kapujában Bicskey Lukács

„Most derül majd ki, át tudom-e úszni a medencét”

Fotó: Frank Yvette

Egy nemzetközi filmprodukciónak a világpremierjét és Christopher Lambert látogatását köszönheti Szeged Bicskey Lukácsnak. A szülővárosából elszármazott színész filmkarrierét remél A harag napja főszerepe után, amelyet pedig eredetileg nem is rá osztottak.

A Szegedről elszármazott színész, Bicskey Lukács azt mondja: arra, hogy Christopher Lambertet és A harag napjának világpremierjét el tudta hozni szülővárosába, sokkal büszkébb, mint arra, hogy maga is a produkció részese lehetett. Pedig ez sem kis dolog.

– Magyarországon forgathattam egy olyan, általam is nagyra becsült színész partnereként, mint Christopher Lambert, ezt én nagy szerencsének élem meg – mondta. – De ugyanígy azt is, hogy megvalósulhatott, ami mellett végig kiálltam: hogy itthon mutathassuk be először ezt a fantasztikus produkciót.

A szegedi színész elárulta, hogy eredetileg nem a főszerepet kapta az angol–magyar koprodukciós filmben. Két évvel a forgatás

megkezdése előtt, a válogatáson, egy közép-szerepre, Haramillo gróf megformálására választották ki. A rendezőnek azonban annyira megtetszett a játéka, hogy már a második találkozásukkor a kezébe nyomta a negatív hős, Miguel de Alvarado szövegét: próbálja meg!

Ezt a karaktert akkorra már ráosztották Michael Wincottra. Ő az, aki többek között az 1492. A paradicsom meghódításában játszotta Moxica szerepét, a Kevin Costner-es Robin Hoodban pedig a főgonosz testvérét. Gyakorlatilag tehát egy jóval ismertebb, gonosz szerepekben már többször bizonyított színésszel szemben választották Bicskey Lukácsot főszereplőnek.

A filmet angol nyelven forgatták, mely külön kihívást jelentett. – Volt három nap felkészülési időm. Reggeltől estig gyűrtem a szöveget a feleségem, Pethő Kincső segítségével, hogy ne legyenek nyelvi nehézségeim – mesélte. Végül már annyira belejött, hogy éppen a magyar nyelvű szinkronizálás tűnt furcsának számára.

Bár korábban is számos külföldi film-

ben kapott már kisebb szerepeket, ez a film jelenti számára az első igazán nagy kiugrási lehetőséget. Még akkor is, ha egy világsztár partnereként óhatatlanul háttérbe szorult. – Amikor Lambert elkezdte forgatni a Hegylakót, Sean Connery mellett ő is egy ismeretlen színész volt. Én azt mondom, mindent rá kell bízni az időre. Csupán az a kérdés, hogy amit játszom ebben a filmben, tetszik-e az embereknek. Ha igen, akkor talán elindulhat valami. Itt állok most egy kövön, ami talán sokaknak a csúcspontot jelentené, nekem viszont a startkővet. Most derül majd ki, hogy miután eldördült a pisztoly, át tudom-e úszni a medencét.

TIMÁR KRISZTA

SIKER A SZÜLŐVÁROSBAN

A harag napja szegedi bemutatójának visszhangos sikere volt. Christopher Lambert sokkal jobban érezte magát nálunk, mint a fővárosban, ezért Bicskey Lukács ezúton is szeretne köszönetet mondani mindazoknak, akik részt vettek a szervezésben.